GMINNE WIEŚCI

KWARTALNIK SPOŁECZNO - KULTURALNY
GMINY KAMIONKA WIELKA

ISSN 1442-5022

Nr 3/2001 ROK I LIPIEC - SIERPIEŃ - WRZESIEŃ 2001 Cena 1 PLN

Dom Pani Anny Cempy na osuwisku nad Stacją PKP w Kamionce W. ⇑

Osuwisko nad torami PKP w Jamnicy ⇓

Najstarsi mieszkańcy naszej gminy nie pamiętają takiej powodzi, jaka nawiedziła Sądecczyznę w lipcu br. Kiedy już wody zaczęły opadać, ruszyły osuwiska, rozpoczęły się kolejne ludzkie tragedie...
Informacje o powodzi zamieszczamy na stronach na stronach 2,3,10

Ponadto w numerze piszemy o:

- Parafii w Królowej Górnej – str. 4
- Gimnazjum w Mystkowie – str. 5
- wydarzeniach kulturalnych – str. 6-7
- Ośrodku Zdrowia w Kamionce – str. 8
- kulturze ludowej – str. 9
- sprawach ogrodniczych – str. 11
- sporcie – str. 12

O B L I C Z A Ż Y W I O Ł U

Skończyły się tegoroczne wakacje, dzieci powróciły do szkoły i można by już zapomnieć o minionym lecie. Można by gdyby nie... No właśnie, gdyby nie tragedia lipcowej powodzi, jaka udzieliła się też mieszkańcom naszej gminy. Żywioł poczynił znaczne straty

w infrastrukturze gminnej: zrujnował drogi powalił mosty. Zalane zostały niektóre obiekty użyteczności publicznej i wiele domów mieszkańców gminy. Sparaliżowana została komunikacja, utrudniony dostęp do Nowego Sącza. Kiedy wody opadły, co dla jednych oznaczało widoczny koniec tragedii, dla innych nieszczęścia dopiero zaczęły się, ponieważ ruszyły nie dające ujarzmić się osuwiska. Kolejne ludzkie dramaty, konieczność opuszczenia własnego domu, by chronić życie. 30 osób zostało ewakuowanych. Trzeba było znaleźć im zastępcze mieszkania i środki do życia. Znowu w wielu oczach pojawił się strach, przerażenie i panika. Wyjące syreny i ofiarność strażaków towarzyszyły nam przez wiele dni.

Tak wiele ludzkich tragedii zdarzyło się w ciągu niespełna miesiąca, że można by nimi obdzielić całe dziesięciolecia. Trzeba będzie wielu lat, by usunąć najważniejsze szkody, jakie żywioł wyrządził. Przywrócenie pełnego stanu sprzed powodzi wydaje się niemożliwe. Przedstawiony poniżej materiał fotograficzny zdaje się być w wielu przypadkach nieaktualny, bo albo ludzka zaradność zatarła ślady żywiołu, lub też ten ostatni poszerzył swoje rozmiary.

Poniżej prezentujemy popowodziowy raport o stanie gminy przygotowany przez Wójta Gminy Kamionka Wielka

Kazimierz Ogorzałek

⇓ ***Osuwisko nad Stacją PKP w Kamionce Wielkiej*** ⇓

⇑ ***Droga Mystków-Piątkowa*** ⇑ ***Droga na Dybówkę***

Szanowni Państwo,

W miesiącu lipcu bieżącego roku teren województwa małopolskiego został dotknięty klęską powodzi. Powódź niestety nie oszczędziła także i naszej gminy. W dniach 23 – 27 lipca 2001 roku przeszła duża woda, która poczyniła olbrzymie zniszczenia. Bardzo mocno ucierpiała infrastruktura – szczególnie drogi i mosty. Zostały także i to dwukrotnie a w pojedynczych przypadkach także trzykrotnie zalane przez potok Łubinka domy mieszkalne w Mystkowie. Ogromne zniszczenia wyrządziła także osuwająca się ziemia – zniszczyła 6 budynków mieszkalnych, które zgodnie z decyzją nadzoru budowlanego należy natychmiast rozebrać. Dwie rodziny straciły swoje przez lata budowane nowe domy a pozostałe rodziny domy w których mieszkały. Obecnie prowadzone są prace dokumentacyjne na dwóch osuwiskach na terenie Gminy Kamionka Wielka. Po opracowaniu w/w dokumentacji zostanie podjęta decyzja o pracach stabilizujących osuwiska.

Zarząd Gminy podjął decyzję o przeznaczeniu środków z budżetu gminy na zakup działek pod budowę nowych domów dla poszkodowanych.

W chwili obecnej wszystkie rodziny podjęły decyzję o rozpoczęciu budowy domów na nowych miejscach.

Duże zniszczenia, jak już wcześniej informowałem były w infrastrukturze. Na bieżąco przywracano przejezdność na drogach. Zdajemy sobie jednak sprawę, że na dzień dzisiejszy pozostało jeszcze bardzo dużo do zrobienia. Niestety do chwili obecnej na zadania związane z odbudową infrastruktury Gmina nie otrzymała z budżetu państwa ani jednej złotówki.

Straty na początku sierpnia zostały zweryfikowane przez komisję Wojewody Małopolskiego. Na podstawie protokołu w/w komisji Zarząd Gminy przygotował stosowne wnioski, które zostały przekazane do Kancelarii Premiera Rzeczypospolitej Polskiej. Złożono wnioski na odbudowę mostów i dróg na kwotę 1 000 000 złotych. Ze strony Gminy muszą być zabezpieczone środki w wysokości 20 % wartości każdego zadania. Zgodnie z decyzjami na szczeblu centralnym cała akcja usuwania skutków powodzi potrwa co najmniej 4 lata.

W tych ciężkich dla wszystkich chwilach ogromną, nie do ocenienia pracę wykonali strażacy z naszych czterech Ochotniczych Straży Pożarnych. Tą drogą chciałem im złożyć bardzo gorące podziękowania za ich zaangażowanie i olbrzymi trud. Chciałem także podziękować wszystkim, którzy współpracowali z nami w tych trudnych dniach i nieśli zarówno pomoc jak i dobre słowo najbardziej poszkodowanym.

Oby ta ludzka solidarność, która bardzo mocno została zaakcentowana w chwilach trudnych towarzyszyła nam wszystkim w naszym codziennym życiu. Życzmy sobie wszyscy razem, aby takich ciężkich prób było jak najmniej w naszym codziennym, nie łatwym przecież życiu.

Wójt Gminy Kamionka Wielka

mgr Kazimierz Siedlarz

W jakim zakresie powódź dotknęła mieszkańców naszej gminy?.

Dom p.Daniela Nowaka - nad Stacją PKP w Kamionce ⇓

Odpowiadając na postawione w tytule pytanie należy stwierdzić, że zostali oni dotknięci zarówno zalaniem wielkiej wody jak również działaniem osuwisk powstałych po powodzi.. Osuwiska całkowicie zniszczyły sześć budynków mieszkalnych, w których mieszkało siedem rodzin. Ewakuowane rodziny umieszczono w DPS w Klęczanach, w prywatnym domu w Żeleźnikowej Wielkiej a pozostali znaleźli schronienie u rodziny i sąsiadów. Gmina niezwłocznie podjęła starania w celu poszukiwania mieszkań zastępczych dla rodzin pozbawionych dachu nad głową.

Dzięki dobroczynności Ks. Proboszcza Parafii Mystków dwie rodziny otrzymały nieodpłatnie do zamieszkania budynki należące do Parafii tj. „Organistówka" i „ Grabarzówka". Po przeprowadzeniu remontu budynków, rodziny mogły zacząć funkcjonować we własnych gospodarstwach domowych. Ostatnio wspomniany Ks Proboszcz podejmuje inicjatywę pozyskania działek na budowę domów dla dwóch rodzin ze środków Caritas.

Następne dwie rodziny zostały umieszczone w wynajętych mieszkaniach. Pozostali, w dalszym ciągu przebywają u krewnych i podejmują działania mające na celu odbudowę utraconych domostw.

Znaczne szkody wyrządziły również wylane rzeki i potoki. Ogólnie zalanych zostało dwanaście gospodarstw domowych. Najwięcej ucierpiały rodziny mieszkające w Mystkowie przysiółek „ Podlas". Zalaniu uległo także dużo piwnic i suteryn , jednakże nie kwalifikowało to ich właścicieli do otrzymania zasiłku powodziowego.

Rodziny, które poniosły straty lub szkody w prowadzonym gospodarstwie domowym, otrzymały pomoc finansową z budżetu państwa. W zależności od poniesionych strat wypłacono im zasiłki w wysokości od 500,00 - 6.000,00 złotych na usuwanie szkód oraz odbudowę gospodarstw domowych.

Na dzień dzisiejszy tę formę pomocy otrzymało 20 rodzin , na kwotę prawie 70.000,00 zł .

Bezpośrednią pomoc finansową dla powodzian przekazały również fundacje i organizację charytatywne. Pomoc świadczona była m.in. przez Społeczny Komitet „Pomoc dla Powodzian", Sztab Powodziowy Urzędu Miasta w Grybowie, Radę Miasta w Brodnicy i osoby prywatne.

Za pośrednictwem OPS świadczono również pomoc rzeczową otrzymaną z Funduszu Rozwoju Wsi i Rolnictwa, Zarządu Gminy Ochotniczej Straży Pożarnej w Ożarowicach i Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie. Poszkodowani byli zaopatrywani w wodę, żywność, środki czystości, odzież, obuwie, pościel.

Dom p. Stanisława Dobosz w Mystkowie w trakcie rozbiórki ⇑

Ponadto z rodzin poszkodowanych powodzią dzieci wyjechały na kolonie organizowane przez Starostwo Powiatowe. Ośrodek Pomocy jest w stałym kontakcie i nadal współpracuje z osobami poszkodowanymi.

(jg)

Osuwisko na „Homontówce" w Kamionce ⇒

<u>Zestawienie strat w infrastrukturze komunalnej na terenie gminy Kamionka Wielka, po powodzi w lipcu 2oo1 roku.</u>

1.	Straty na drogach gminnych zweryfikowane prze z Wojewódzką Komisję Weryfikacyjną wynoszą	**2.866.500 zł.**
2.	Straty na drogach będących we władaniu gminy	**1.676.100 zł.**
3.	Zniszczone przepusty	**90.000 zł.**
4.	Zniszczone i uszkodzone mosty	**650.000 zł.**
5.	Zniszczone i uszkodzone kładki pieszo-jezdne	**500.000 zł.**
6.	Szkody w kotłowni Ośrodka Zdrowia	**20.000 zł.**
7.	Szkody w kotłowniach placówek oświatowych	**65.000 zł.**
8.	Straty w sprzęcie p.pożarowym jednostek OSP	**54.300 zł.**
9.	Budynki zniszczone	**1.500.000 zł.**
1o.	Budynki uszkodzone	**100.000 zł.**

Ponadto na terenie gminy wystąpiły 2 czynne osuwiska:
- w Jamnicy na obszarze ok. 3 ha, Kamionce Wielkiej i Mystkowie na obszarze ok. 10 ha

Obecnie prowadzona jest inwentaryzacja osuwisk.

Ks. Krzysztof Bajorek

Parafia w Królowej Górnej

N A S T Y K U K U L T U R

Parafia Narodzenia Najświętszej Marii Panny położona jest we wschodniej części powiatu nowosądeckiego, w terenie górskim na pograniczu Beskidu Sądeckiego i zachodniej części Beskidu Niskiego. Usytuowana jest ona na trasie Nowy Sącz – Florynka (ok. 12 km. od Nowego Sącza). Od północy otacza ją pasmo gór średniej wysokości (700 m.n.p.m.), które kończy się szczytem Jaworze (882 m.n.p.m), zaś z południa pasmo gór biegnące w kierunku Kamiannej. Między tymi górami, doliną której środkiem płynie potok Królówka, położona jest parafia, w skład której wchodzą miejscowości: Królowa Górna, Królowa Polska (część), Bogusza, Cieniawa (część), Mszalnica (część). Obecnie parafia liczy ok. 1600 wiernych.

Wieś Królowa Ruska (która jest centrum parafii – dzisiaj Królowa Górna) założona została przez Kazimierza Wielkiego jednym łanem ziemi. Warunki tej okolicy nie sprzyjały osadnictwu ludności rodzimej. Król jednak starał się by ziemie te zagospodarować.

W porozumieniu z władcami ziem sąsiednich państw, sprowadził ludność, która osiedliła się na tych terenach. Oryginalność tych okolic wynika ze specyficznego sąsiedztwa i częściowego wymieszania się grup etnicznych Polaków oraz napływających od schyłku średniowiecza (...)Dzisiejsi Łemkowie, którzy jeszcze na początku XX wieku nazywali siebie Rusnakami byli potomkami pasterzy, a później osadników ruskich i wołoskich wyznających prawosławie.(...) Do roku 1947 część terenów parafii Królowa Górna (Królowa Górna – dawna Królowa Ruska i Bogusza) zamieszkiwali Łemkowie. Po wysiedleniu ich w czasie trwania „Akcji Wisła", przybyli do Królowej Ruskiej (Górnej) osadnicy, przeważnie mieszkańcy sąsiednich wsi.

Jak wskazują źródła historyczne (księgi parafialne parafii grecko - katolickiej) pierwsza parafia obrządku grecko –katolickiego została założona w Królowej Ruskiej w 1544 roku za panowania króla Zygmunta Starego. Rzeczą znamienną jest to, że wszystkie wsie wchodzące dziś w skład parafii Królowa Górna, posiadały miejsca kultu Bożego – cerkwie lub kościoły.

Dnia 4 września 1946 roku Jego Ekscelencja Ksiądz Biskup Jan Stepa erygował placówkę duszpasterską rzymsko – katolicką na terenie byłej Łemkowszczyzny, obejmującą wsie: Królową Ruską, Boguszę i dołączył do nich Królową Polską należącą dotychczas do parafii Mystków. Rektorem tej placówki nominował Księdza Kanonika Władysława Berbekę, ur. 20.04.1903 roku w Sięd-liszowicach, powiat Dąbrowa Tarnowska, wyświęconego w 1926 roku u Księży Pijarów w Krakowie. Inkardynowany do diecezji Tarnowskiej, organizował duszpasterstwo rzymsko – katolickie na terenach dzisiejszej parafii Królowa Górna i został jej pierwszym Proboszczem. Zmarł w roku 1970 i został pochowany na miejscowym cmentarzu parafialnym.

W Królowej Polskiej znajdowała się publiczna kaplica drewniana, wystawiona w roku 1941 przez Księdza Kanonika Edwarda Pykosza proboszcza w Ptaszkowej i w niej odbywały się główne nabożeństwa. Był również kościół dojazdowy w Boguszy. Odpust w kaplicy w Królowej Polskiej obchodzono w dniu 15 września na Matkę Bożą Bolesną. Ludność Królowej Polskiej – katolicka, sami Polacy.

W Królowej Ruskiej znajdowała się cerkiew prawosławna oraz grecko - katolicka wybudowana w roku 1814, wymalowana w roku 1942. Ludność – kilkanaście rodzin polskich, reszta Łemki wyznania prawosławnego, tylko kilka rodzin grecko – katolickich i jedna rodzina świadków Jehowy. Na skutek rozporządzenia Księdza Kardynała Prymasa Augusta Hlonda w roku 1947 wszystkie dobra ruchome i nieruchome pocerkiewne przeszły na własność kościoła rzymsko – katolickiego. Kościołem parafialnym stała się była cerkiew grecko – katolicka w Królowej Ruskiej i 16 lipca 1947 odbyła się procesja z kaplicy w Królowej Polskiej do kościoła parafialnego w Królowej Ruskiej, oraz przejęto plebanię grecko – katolicką i budynki gospodarcze na własność kościoła rzymsko – katolickiego. Kaplica w Królowej Polskiej została zamieniona na dom parafialny. Od roku 1946, kiedy to dekretem Księdza Biskupa Ordynariusza Jana Stepy erygowano placówkę duszpasterską obrządku rzymsko – katolickiego z siedzibą w Królowej Ruskiej, przemianowanej w 1967 na Królową Górną, opiece duszpasterzy tejże placówki powierzono wiernych z Królowej Polskiej, Królowej Ruskiej i Boguszy. Ten stan rzeczy trwał do roku 1980. 4 czerwca 1980 roku ówczesny Ksiądz Biskup Ordynariusz Jerzy Ablewicz (przychylając się do prośby jedenastu rodzin z wioski Mszalnica – Zagóra), dekretem – po myśli Kanonu 335§1 KPK – zlecił opiekę duszpasterską nad częścią rodzin z wioski Mszalnica – Zagóra, należącą do parafii Mystków, proboszczowi w parafii Królowa Górna. Dziś faktycznie duszpasterze z Królowej Górnej sprawują pieczę duszpasterską nad całą częścią wsi Mszalnica – Zagóra.

Podobna sytuacja miała miejsce w roku 1990. Wikariusz Generalny, Ksiądz Biskup Piotr Bednarczyk, przychylając się do prośby dalszych kilkunastu rodzin z Mszalnicy i Cieniawy, po zasięgnięciu informacji u zainteresowanych księży proboszczów, po myśl Kanonu 513§2 KPK, zlecił proboszczowi parafii Królowa Górna opiekę duszpasterską nad rodzinami, które dotychczas należały do parafii Mystków.

Obecnie opiekę duszpasterską w parafii sprawuje trzech kapłanów: dwóch w Królowej Górnej (proboszcz i wikariusz) i jeden w Boguszy (rektor kościoła świętego Antoniego z Padwy).

Na terenie parafii duszpasterstwo sprawowane jest w dwóch kościołach: Narodzenia Najświętszej Marii Panny w Królowej Górnej i Świętego Antoniego Padewskiego w Boguszy.

W budowie są jeszcze dwie świątynie, a mianowicie nowy kościół parafialny w Królowej Górnej i odbudowa cerkwi poprawosławnej (z przystosowaniem do liturgii rzymsko – katolickiej) w Boguszy.

W parafii swoją działalność prowadzą: Akcja Katolicka, Papieskie Dzieło Misyjne Dzieci, Chór środowiskowy działający w ramach akcji katolickiej, Duszpasterstwo Młodzieży i Liturgicznej Służby Ołtarza, Misyjne Róże Różańcowe starszych, młodzieży i dzieci, Parafialny Klub Honorowych Krwiodawców.

Społeczność parafialna żywo interesuje się sprawami Kościoła Powszechnego, o czym świadczy szeroko rozwinięta działalność misyjna we wspólnocie. Angażują się w nią dzieci, młodzież i do-rośli. Nieobce są również sprawy Kościoła Partykularnego, którym jest diecezja. Parafianie interesują się i wspierają pracą i materialnymi ofiarami budowę nowego Seminarium Duchownego w Tarnowie.(...)

Pośród zabytków znajdujących się na terenie parafii, godnym obejrzenia są: cerkiew – kościół parafialny w Królowej Górnej, drewniana z XVII wieku, cerkiew – kościół rektoralny w Boguszy z 1858 roku i cmentarz wojenny z czasów I Wojny Światowej w Królowej Polskiej.

* * *

*Artykuł opracowano na podstawie: Księgi Parafialne parafii Królowa Ruska i Królowa Górna; Monografia wsi Królowa Górna; K. Pieradzka, *Na szlakach Łemkowszczyzny,* Kraków 1939, s.8; J. Czajkowski, *Studia nad Łemkowszczyzną,* Sanok 1999, s.48-185.; *Analiza aktualnego stanu społeczno – gospodarczego gminy Kamionka Wielka,* Tarnowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A., s.2-13.; Z. Muzyk, *CERKWIE – przewodnik po Beskidzie Sądeckim i zachodniej części Beskidu Niskiego,* Nowy Sącz 1998, s.3.;

GIMNAZJUM PUBLICZNE W MYSTKOWIE .

Gimnazjum w Mystkowie rozpoczęło swoją działalność 1 września 1999 roku w budynku Szkoły Podstawowej w Mystkowie . Na początku udało się wyposażyć dwie sale lekcyjne w niezbędny sprzęt . Obecnie Gimnazjum liczy 6 oddziałów i 115 uczniów , pracuje w niej 13 nauczycieli . Uczniowie naszej szkoły pochodzą z Mszalnicy, Mystkowa i Jamnicy . Nauka w Gimnazjum odbywa się na dwie zmiany z uwagi na trudne warunki lokalowe (posiadamy 3 sale lekcyjne) . Aby polepszyć bazę dydaktyczną podjęto kroki w celu rozbudowania szkoły . Obecnie jest już gotowy projekt samodzielnego budynku Gimnazjum wraz z pełnowymiarową salą gimnastyczną. Jeszcze w tym roku rozpoczęte zostaną prace przygotowawcze do budowy Gimnazjum . W programie nauczania są dwa języki obce – j. angielski i j. niemiecki . Kadra nauczycielska legitymuje się wysokimi kwalifikacjami , większość posiada wyższe wykształcenie . Od roku posiadamy pracownię komputerową wraz z dostępem do internetu . Systematycznie w miarę możliwości staramy się powiększać ilość pomocy dydaktycznych .

W lipcu tego roku Gimnazjum brało udział w programie „Zielona Informatyka" prowadzonym przez Politechnikę Warszawską . Młodzież gimnazjalna chętnie uczestniczyła w różnego rodzaju konkursach, często zajmując czołowe miejsca (dwa wyróżnienia w Wojewódzkim Konkursie „ Moja droga do Gimnazjum " , nagroda w I Małopolskim Turnieju Ekologicznym „ Tobie została Powierzona Ziemia Jak Ogród – Rządź Nią z Mądrością "). Nie sposób tutaj wymienić udział we wszystkich konkursach i zawodach sportowych organizowanych przez różne instytucje i Gminny Ośrodek Kultury . Wiemy , że mamy młodzież o różnych zainteresowaniach i talentach i zadaniem szkoły jest stwarzać warunki do ich rozwoju. Nie mniej ważnym obowiązkiem szkoły obok nauczania jest wychowanie młodego człowieka i w tym procesie współpracują z sobą nauczyciele , rodzice i każdy kto ma kontakt z naszą młodzieżą . Współpraca w wielu dziedzinach byłaby niemożliwa, gdyby nie wydatna pomoc Rady Rodziców . Widać ją przy organizacji zabaw dla młodzieży , wycieczek , pomoc w doposażeniu w sprzęt i pomoce naukowe , a także prace społeczne na rzecz Gimnazjum . Szkoła nasza jest głęboko osadzona w lokalnej społeczności , gdzie kultywowanie tradycji (udział młodzieży w zespołach regionalnych , muzycznych) i rozwój kultury są ważnymi elementami życia szkoły .

D y r e k t o r
DONAT SENDAL

HISTORIA KAMIONKI WIELKIEJ (cz. 2)

III Okupacja hitlerowska .

Do Kamionki Wielkiej Niemcy wkroczyli 5 września 1939 roku, zaczęły się prześladowania, rewizje, aresztowania, zsyłka na przymusowe roboty do III Rzeszy. Mieszkańcy wsi nie poddali się biernie hitlerowskiej eksterminacji. Patrioci podjęli walkę z wrogiem, powołano tu formacje w tym ZWZ, którą utworzył Stanisław Poremba. W marcu 1941r gestapo aresztowało go wraz z członkami ZWZ, wtedy organizacja upadła. Rozwinęła się tu partyzantka leśna pod przewodnictwem kpt. Teodora Traciłowskiego i kpt. Stanisława Danielskiego. Mieszkańcy Kamionki Wielkiej nieśli partyzantom polskim i radzieckim ofiarną pomoc, ukrywając ich i żywiąc. W czasie okupacji zginęło z terenu Kamionki Wielkiej ponad 40 obywateli pochodzenia żydowskiego, Nie sposób nie wspomnieć, że piękną kartą okupacyjnej historii była pomoc niesiona ludności żydowskiej i za pomoc tę Polacy, np. rodzina Ruminów, płacili cenę najwyższą , oddawali życie. Bohatersko ginęli nasi mieszkańcy za działalność polityczną, za posiadanie broni, a nawet za nielegalny ubój.

IV Kamionka Wielka w Polsce Ludowej.

Po wojnie jak w całym kraju mieszkańcy wsi przystąpili do odbudowy. Tu najpilniejszą sprawą była odbudowa zniszczonego przez Niemców tunelu. Inni za chlebem emigrowali na zachód na ziemie odzyskane . Młodzi wyjeżdżali na Śląsk za pracą. Przełomowym wydarzeniem była przeprowadzona elektryfikacja wsi w 1965 roku. W 1965 r. wybudowano drogę asfaltową, w 1967 r. oddano do użytku Ośrodek Zdrowia, w 1968r. wybudowano restaurację „Łowiecka". W 1971r. powstała filia SKR, a w 1973 uruchomiono NOWOMAG, W 1978 r. powstał Gminny Ośrodek Kultury. W następnym roku zorganizowano pierwszą edycję plenerowej imprezy „Lato w Dolinie Kamionki". W 1982 roku powstał Zespół Regionalny „Skalnik".

W 1987 r. dzięki Antoniemu Potończowi przeprowadzono gazyfikację wsi. Obecnie wieś przygotowywana jest do kanalizacji. Wszystko to, co dzieje się na terenie wsi jest zasługą wielu pokoleń, które na tej ziemi żyły i pracowały, tworzyły materialne dobra i wzbogacały duchowy dorobek narodu, tworzyły tradycję i folklor. Kultura i oświata na terenie wsi zawsze była postawiona na wysokim poziomie. Komitety Rodzicielskie wspierają szkoły, są tacy rodzice, którzy mają ogromny wkład pracy w rozwój oświaty. Środowiskowa kultura od wielu lat była dla mieszkańców oczkiem w głowie, odbywały się tu przedstawienia Jasełek i innych sztuk teatralnych. Działali tu Edward Patla i Kajetan Pałka. Obecnie utworzono wiele kółek zainteresowań przy GOK dzięki dyrektorowi Kazimierzowi Ogorzałkowi.

Nie sposób nie wspomnieć tu zasłużonych dla wsi -byłego nauczyciela Feliksa Stefańskiego, który przepracował w Kamionce 33 lata oraz ks. Prałata Stanisława Trytka, który przez 36 lat był wielce zaangażowanym w życie środowiska proboszczem naszej parafii.

Zofia Pawłowska

Opracowano na podstawie pracy zbiorczej J. Kwiatkowskiego i K. Żaka

Dyrektor
Stanisław Poręba

WIEŚCI O KULTURZE

Kazimierz Ogorzałek

XXII LATO W DOLINIE KAMIONKI

Z uwagi na brak środków finansowych, tegoroczna edycja „Lata w Dolinie Kamionki" miała jednodniowy przebieg. W dniu 8 lipca br na estradzie w Kamionce Małej zaprezentowali się laureaci Prezentacji Artystycznych Szkół: Anna Głód i Rafał Chohla z Gimnazjum w Królowej Górnej (taniec towarzyski, śpiew solo), Katarzyna Morańska i Katarzyna Kocemba ze SP Nr 2 w Kamionce i kabaret z Gimnazjum w Królowej Górnej. Poza tym wystąpiły zespoły regionalne : „Mali Mszalniczanie", Kamionczanki, Skalnik oraz Orkiestra Dęta z Mystkowa i Chór z Królowej Górnej. Gościnnie wystąpił kabaret „KAC" z Rożnowa. Całość zakończyła zabawa ludowa. Podczas trwania

imprezy swój dorobek prezentowali twórcy nieprofesjonalni z Jamnicy - Marian Kiełbasa i Marrian Ogórek

Tym razem dopisała zarówno pogoda jak i publiczność.

Na „XXII Lecie..." obecni byli m. in. Starosta Nowosądecki Jan Golonka, Dyrektor Wydziału Kultury Starostwa Powiatowego mgr inż. Zbigniew Czepelak, Wójt Gminy Kamionka Wielka mgr Kazimierz Siedlarz ,członkowie Zarządu Gminy i Rady Gminy. Dodajmy, że współorganizatorem „Lata..." jest od kilku lat Starostwo Powiatowe w Nowym Sączu.

Wartym podkreślenia jest to, że mimo mizerii finansowej i ograniczonych możliwości, impreza będąca największym świętem w naszej gminie ma swoją ciągłość.

Wizyta zespołu z Ukrainy.

W dniach 22-26 lipca br w Zespole Regionalnym „Mali Mszalniczanie" przebywał z wizytą ukraiński zespół „Dżerelce" z okolic Stryja. Dzieci pochodzą ze Szkoły Muzycznej w Morszin. Z ukraińską grupą przyjechał także Dyrektor tej szkoły Rostisław Fediniec. Była to rewizyta za pobyt dzieci z Mszalnicy na Ukrainie w 2000r. Niestety, nie był możliwy udział przyjezdnego zespołu w festiwalu „Święto Dzieci Gór" w Nowym Sączu, jako że ten ostatni odwołano. Również powódź jaka w tym czasie nawiedziła nasze strony nie pozwoliła zrealizować w pełni zakładanego programu. Trzeba było zadowolić się stwierdzeniem: szkoda! Niemniej jednak już sam kontakt dzieci, czas spędzony w polskich rodzinach, wspólne występy w Kościele Parafialnym w Mystkowie i w Mszalnicy czy wspaniałe spotkanie w Ratuszu w Nowym Sączu – pozostaną w pamięci dzieci na długo. Dodajmy, że zespoły te zapoznały się na festiwalu „Święto Dzieci Gór" w Nowym Sączu w 1999r. W ostatnich dniach otrzymaliśmy fax ze Starostwa w Stryju z podziękowaniami za ich pobyt w Polsce.

„**Mali Mystkowianie**” górą w Gorzowie Wielkopolskim

Dziecięcy Zespół Folklorystyczny „Mali Mystkowianie”, którym kieruje Pani Hanna Poręba w czerwcu br wziął udział w „VIII Ogólnopolskim festiwalu Zespołów Tanecznych Dzieci i Młodzieży Szkolnej Gorzów 2001”. W kategorii zespołów folklorystycznych, w jakiej występowały dzieci z Mystkowa brało udział 21 zespołów z różnych regionów Polski. Komisja Artystyczna, której przewodziła Pani Mira Bobrowska, wybitny etnochoreograf tancerzom z Mystkowa przyznała II miejsce, tutuł Laureata i Nagrodę Prezydenta Miasta Gorzowa. Instruktorem "Małych Mystkowian""od 3 lat jest Pani Jadwiga Gwóźdź z Nowego Sącza. Akompaniuje Pan Roman Goryca. Zespół dopracował się własnej młodzieżowej kapeli.

Młodzi tancerze z Mystkowa przywieźli wspaniałe nagrody, pamiątki i listy pochwalne za przedstawiony na festiwalu program.

Żywieckie serce dla MSZALNICZAN

Zespół Regionalny MSZALNICZANIE wziął udział w tegorocznym Festiwalu Folkloru Górali Polskich w ramach Tygodnia Kultury Beskidzkiej w Żywcu. W konkursie tym w szranki stanęło 30 zespołów z różnych regionów Polski. Komisja Artystyczna oceniająca wszystkie zaprezentowane w amfiteatrze „Pod Grojcem” w Żywcu programy, postanowiła przyznać MSZALNICZANOM trzecią nagrodę i Brązowe Żywieckie Serce . Specjalnie na tę okazję przygotowany obrzęd „Przyjście krakowiaków na wesele” przez kierownika artystycznego Stanisława Kunickiego, świadczy o dużych umiejętnościach i znajomości tematu przez wieloletniego kierownika, instruktora i dodajmy założyciela zespołu z Mszalnicy. Dodajmy, że „Mszalniczanie” jako jedyny z wielu zespołów lachowskich biorących udział w tym festiwalu otrzymali jedną z głównych nagród.

Zespół ten obchodzi w tym roku jubileusz 20-lecia, a więcej na ten temat napiszemy w następnym numerze.

Plon niesiemy , plon...

W niedzielę 9 września 2001r w Królowej Górnej odbyły się *IV Dożynki Gminy Kamionka Wielka*. W parafialnym kościele podczas uroczystości odpustowej poświęcone zostały wieńce dożynkowe przyniesione przez delegacje poszczególnych wsi. Następnie w sali gimnastycznej zaprezentowano obrzęd dożynkowy, młodzież szkolna recytowała wiersze, wystąpiły: Orkiestra Dęta z Mystkowa i Chór z Królowej. Honory Starostów Dożynek pełnili Pani Stanisława Gawlik z Boguszy i Pan Marian Ogórek z Królowej Górnej. Gospodarzowi Dożynek a zarazem Wójtowi Gminy Kamionka Wielka, Kazimierzowi Siedlarzowi wręczyli oni tradycyjny chleb i wieniec dożynkowy.

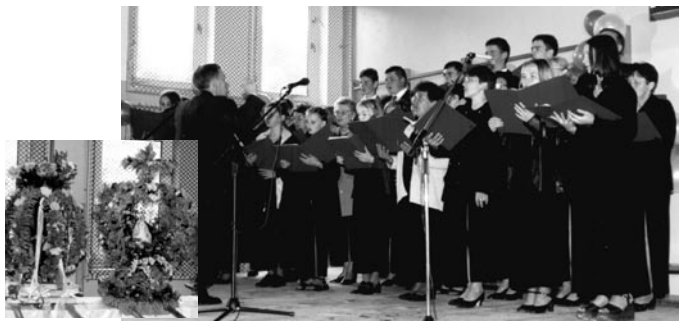

OŚRODEK ZDROWIA W KAMIONCE

CO SŁYCHAĆ W SŁUŻBIE ZDROWIA ?

Ośrodek Zdrowia w Kamionce Wielkiej działa od kilkudziesięciu lat . Od 1 stycznia 2000r został przejęty przez Gminę Kamionka Wielka z przekształceniem na Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „BONUS" i ma podpisaną umowę z Małopolską Kasą Chorych w Krakowie. Zakładem tym kieruje lekarz pediatra Marek

Dobrowolski. Poza tym w placówce tej zatrudnionych jest 2 lekarzy, 4 pielęgniarki, 1 położna i 1 rejestratorka. Kadra ta to personel w pełni profesjonalny, dobrze przygotowany do do postawionych przed nim zadań. Niezależnie od tego personel tego ośrodka zdrowia ciągle podnosi swoje kwalifikacje uczestnicząc w różnych kursach i szkoleniach. Ma to zasadniczy wpływ na jakość świadczonej opieki zdrowotnej.W budynku ośrodka zdrowia mieszczą się: na piętrze –gabinet stomatologiczny wraz z poczekalnią, gabinet lekarski z poczekalnią, punkt szczepień , WC, - natomiast na parterze – gabinet lekarski, gabinet zabiegowy, rejestracja, poczekalnia, pokój pielęgniarek środowiskowych, WC. Opieką zdrowotną jest tu objętych ponad 5 tysięcy mieszkańców Kamionki Wielkiej, Kamionki Małej, Królowej Polskiej,Królowej Górnej, Boguszy, Jamnicy oraz części Mystkowa i Mszalnicy. Usługi medyczne świadczone są nie tylko na terenie ośrodka zdrowia, ale także w placówkach szkolnych i w miejscu zamieszkania. W zakresie prowadzonej tu opieki zdrowotnej można wymienić działalność profilaktyczną, leczenie podstawowe oraz promocję zdrowego stylu życia.

Dostępność do ośrodka zdrowia jest szeroka. Ta placówka swoje podwoje otwiera codziennie już o godzinie 7,00 i jest otwarta do 18,00; natomiast w soboty pracuje w godzinach 8,30 – 12,00. Ponadto w niedziele prowadzony jest dyżur pielęgniarski w godzinach 10,00-12,00. W pozostałych godzinach opiekę zdrowotną zapewnia Sądeckie Pogotowie Ratunkowe na podstawie zawartej umowy.

W tut. ośrodku zdrowia pobierany jest materiał do badań analitycznych dwa razy w tygodniu (środy i piątki) w godzinach 8,00 – 9,00. Natomiast codziennie pacjent może skontrolować swój poziom cukru, zbadać ciśnienie czy wykonać „ekg" na wysokiej jakości aparacie.

Nasz ośrodek posiada do dyspozycji karetkę pogotowia. Ma to ogromne znaczenie w przypadku wykonywania wizyt lekarskich, wizyt patronażowych, iniekcji w domu chorego oraz opieki nad przewlekle chorym.

Jak już wcześniej wspomniano, pod koniec ubiegłego roku budynek naszego ośrodka zdrowia został przejęty od Starostwa Powiatowego w Nowym Sączu przez Urząd Gminy. Natomiast stan techniczny przejętego obiektu wymagał gruntownego i niestety – drogiego remontu. W 2000 roku przeprowadzono część prac remontowych z własnych środków. Pozostałe prace wykonano na przełomie maja i kwietnia br, dzięki pomocy Urzędu Gminy. Wykonano szeroki zakres prac remontowych a mianowicie: wymieniono grzejniki c.o. w całym budynku, na parterze założono nowe okna, drzwi, przebudowano rejestrację, ulepszono instalację wodno-kanalizacyjną, ułożono nowe flizy i armaturę sanitarną, posadzki wyłożono płytkami, pomalowano ściany itp.

Wszystko to powinno polepszyć warunki pracy ośrodka i polepszać jego estetykę, co w sposób korzystny odczuje nie tylko pracujący w ośrodku personel, ale przede wszystkim korzystający z jego usług pacjent. Wartym podkreślenia jest i to, ze przez cały okres przeprowadzania prac remontowych placówka ta funkcjonowała nieprzerwanie.

Pomimo tych wielu przeprowadzonych modernizacji, nasz ośrodek zdrowia odczuwa nadal wiele potrzeb. Chodzi tu głównie o remont elewacji zewnętrznej, zakup aparatury medycznej czy modernizację kotłowni. Jesteśmy jednak przekonani, że przy dalszej dobrej współpracy z Urzędem Gminy i Radą Gminy oraz z pomocą wielu mieszkańców, którzy w dotychczasowych pracach remontowych byli bardzo pomocni – uda się wszystkie te potrzeby stopniowo zaspakajać.

Kierownik NZOZ „BONUS"
Dr Marek Dobrowolski

Rozważania o kulturze

Kultura należy do tych dziedzin życia społecznego, z którą każdy z nas w mniejszym czy większym stopniu ma do czynienia.. W większości kontakt ten jest świadomie zamierzony, ale bywa i tak, że niezależnie od naszej woli ulegamy oddziaływaniom kultury lub niektórych jej objawów.

Termin kultura , od łacińskiego ***cultura,*** oznacza uprawę, pielęgnowanie. Dzisiejsze znaczenie tego słowa to przejaw wartości wypracowanych przez człowieka, mający na celu jego uniwersalny rozwój i dobro, doskonalenie ludzkiej natury. Dotyczy to wszechstronnego rozwoju jednostki ludzkiej, zarówno biologicznego jak i duchowego, poznawczego, moralnego i estetycznego. Można też powiedzieć, że kultura to ogół wytworów działalności ludzkiej, zarówno materialnej, jak i duchowej, posiadających swoją tradycję, przechodzących z pokolenia na pokolenie.

Według prof. J. Szczepańskiego **kultura narodowa** składa się z kilku rodzajów, systemów: kultury „wysokiej" (reprezentacyjnej), tworzonej przez najwybitniejszych artystów, uczonych, filozofów itp. Rodzaj drugi stanowi **kultura masowa**, docierająca do najszerszych mas, nie wymagająca wysokiego poziomu intelektualnego odbiorcy. Konsumpcja tego rodzaju kultury ogranicza się do artykułowania codziennych działań, uproszczonego języka, oglądania telewizji (nierzadko bezsensownego), czytania kolorowych czasopism itp.
Wreszcie trzeci rodzaj kultury to **kultura ludowa**, która we wczesnych początkach dziejów narodu była jedyną kulturą (jeśli nie brać pod uwagę kultury chrześcijańskiej). Kultura ludowa nigdy nie miała za zadanie zaspokajanie potrzeb mecenasów czy elit, ale istniała dla zaspokajania własnych potrzeb (stroje, meble, ozdoby, obrzędy), co niewątpliwie dodaje jej kolorytu i autentyczności.

Te trzy systemy kultury nigdy nie rozwijały się w całkowitej izolacji; ulegały przemieszaniu , wzajemnym zależnościom i transformacjom. Dlatego w przeszłości w kulturze narodowej wyróżniały się dwa odmienne nurty: miejski (mieszczański) i wiejski.

Mówiąc o kulturze ludowej będziemy mieli na myśli sumę wytworów i znaczeń ukształtowanych tradycją.

W takim ujęciu kultura ludowa zawiera zarówno **folklor** (muzyka, taniec, gwara), **sztukę ludową** (rzeźba, malarstwo, zdobnictwo, sztuka użytkowa), ale także **sferę materialną** (narzędzia pracy, budownictwo – łącznie z architekturą sakralną).

Tak zdefiniowana kultura ludowa łączy się ściśle ze środowiskiem ludowym, uwzględniając jego zróżnicowanie geograficzne, tradycję itp.
Jednak nie można nie uwzględnić wpływu kultury chrześcijańskiej na sztukę narodową, a więc także ludową.

Ileż to artystów inspirację do swoich dzieł czerpało z treści religijnych czy biblijnych. Ileż to form teatralnych (np.*Jasełka, Męka Pańska*), muzycznych (organiści, schole, chóry) czy plastycznych (szopki, palmy wielkanocne, pisanki) – wynikało z działalności Kościoła, bądź brało tu swój początek .
Nie do przecenienia jest też wkład Kościoła w edukację społeczeństwa polskiego (szkoły kościelne).
Temat jest obszerny i znaczeniu kultury chrześcijańskiej warto poświęcić oddzielny rozdział.

Z wypracowanych przez wieki form kultury ludowej, wiele przetrwało do dnia dzisiejszego.
Niemało natomiast zmienił lub też zatarł czas postępującej cywilizacji (stroje, gwara, obrzędy np. weselne itp).

Szereg kolejnych zagrożeń dla kultury przyniósł czas zapoczątkowanej po 1989 roku transformacji systemowo-ustrojowej. Znaczna część wartościowych form kultury ludowej nie wytrzymało „próby czasu" potraktowania kultury jako elementu w grze wolnorynkowej.

Warto wspomnieć, że w okresie rządów neoliberalnych nastąpiło osłabienie funkcji kultury narodowej (zwłaszcza zaś kultury ludowej).[1]
Trudno nie zauważyć, że jedynym pomostem pomiędzy elementami form kultury (ludowa, masowa, narodowa, ogólnoludzka) stała się prasa, radio, a zwłaszcza telewizja. W przypadku tej ostatniej można mówić o swoistym dyktacie zarówno programowym jak i treściowym. Telewizja wydaje się być potęgą (zwłaszcza dla wsi).
To ona uczy, przenika człowieka, pozwala poznawać świat. Ale równocześnie pożera odbiorcę (człowieka),jego odwieczne wartości, pracowitość, szacunek dla ludzi i otaczającej go przyrody, jego zdolności twórcze. „Telewizja pożera chłopa-rolnika, narzucając mu wzory życia, których nie jest ona w stanie zrealizować. Chłopi są zdani w tym swoim biegu rozwojowym na poczucie, że jest im 400 procent lepiej, a jest im gorzej." [2]
Jest to też chyba efekt zjawiska socjokulturowego, wyrażającego się tym, że wieś polska jest rozproszona i niezorganizowana. Zdaje się to potwierdzać teza prof. J. Szczapańskiego, że "... chłop- rolnik, szczególnie polski nie ma żadnych szczególnych ciągot do uspołecznienia i gromadności; ma natomiast wiele cech indywidualności." [3]

Kazimierz Ogorzałek

Literatura:

1. „Wieś i Państwo" –kwartalnik PSL 1994 Eugeniusz Tomaszewski
2. „Studia nad kwestią chłopską"-Dyzma Gałaj 1996
3. 'Chłopi i kultura chłopska w społeczeństwie polskim" –J. Szczepański 1988
4. „Kultura, twórczość, mecenat" – Wiadomości Kulturalne 14/1997 – J. Szczepański
5. „O kulturze wsi" –A. J. Omelaniuk 1997

Kazimierz Ogorzałek

STRAŻACKA OFIARNOŚĆ

Podczas tegorocznej powodzi organizacją, która była widoczna na co dzień w akcjach ratowniczych była Ochotnicza Straż Pożarna. To strażacy pierwsi nieśli pomoc , ratując ludzkie życie i ich dorobek. Rozmawiam z jednym z nich. Jest nim druch Władysław Główczyk z Mszalnicy, z-ca Naczelnika i kierowca w OSP z Mszalnicy, strażak zawodowy w Państwowej Straży Pożarnej w Nowym Sączu ze stopniem starszego ogniomistrza, na stanowisku starszego operatora sprzętu specjalistycznego, radny Rady Powiatu Nowosądeckiego, żonaty, troje dzieci, lat 40. Wiem, że w akcjach ratowniczych brał Pan udział zarówno w zawodowym składzie jak i w ochotniczej drużynie z Mszalnicy. Proszę nam powiedzieć jak Pan wspomina ten pamiętny powodziowy czas ?

Fot. Archiwum OSP Mszalnica

W.G: ***Wszystko rozpoczęło się 23 lipca o godzinie 21,30. Ze stanowiska kierowania w Nowym Sączu otrzymaliśmy polecenie, aby jednostka OSP w Mszalnicy zgłosiła się w Nowym Sączu. Natychmiast wyjechały dwie sekcje. Jedna sekcja na ulicę Barską. Widok był przerażający; cała ulica zalana. Rozpoczęliśmy od ewakuacji ludzi z zalanych domów, następnie udaliśmy się na ulicę W. Witosa, gdzie wydobywaliśmy ludzi uwięzionych w zalanych samochodach. Z kolei od 3 godziny nad ranem pompowaliśmy piwnice zalane na ulicy Tarnowskiej. Druga sekcja natomiast pompowała wodę z hal jednego s sądeckich zakładów produkcyjnych. Rano wróciliśmy do Mszalnicy. Rano po przebraniu się pojechałem do pracy (Państwowa Straż Pożarna w Nowym Sączu – przyp. Redakcji), gdzie były normalne, rutynowe działania związane z powodzią. Po 24 godzinach pracy i kilku godzinach snu znowu wyjechaliśmy ze strażakami ochotnikami z Mszalnicy do kolejnych akcji ratowniczych na terenie Nowego Sącza. Taka sytuacja utrzymywała się przez dwa tygodnie. Później doszły akcje ratownicze związane z osuwiskami w Mystkowie i Kamionce Wielkiej. Było to monitorowanie zdarzeń, zabezpieczanie terenu. Do dziś pamiętam ewakuację rodziny Potoczków i Doboszów z zagrożonych domów . I tak na okrągło: praca w PSP, powrót, przebranie się w ubrania OSP i wyjazd z kolegami strażakami z Mszalnicy do następnych akcji. To dziwne, ale nie było czasu myśleć o zmęczeniu, które przecież wszystkim się udzielało – tym bardziej, że ulewy nie ustawały. Te same ubrania umoczone i zabrudzone były zdejmowane przez powracających z akcji i od razu ubierane przez zmienników.***

-A czy Ochotnicza Straż Pożarna była technicznie przygotowana do tego typu ratowniczych działań i jak ta sytuacja ma się na dzień dzisiejszy?

W.G: ***Po pamiętnej powodzi w 1997 roku zostaliśmy wyposażeni przez samorząd w pompy szlamowe typu „Honda"- pompy bardzo dobre o wydajności 2300 litrów na minutę, pilarki, pompy pływające, agregaty oświetleniowe. To bardzo dobry sprzęt, niestety bardzo kosztowny. Natomiast posiadanie go decydowało o powodzeniu wielu akcji, gdzie nie było czasu na zastanawianie się, gdyż sytuacja zmieniała się z godziny na godzinę – i to dodajmy, że na gorsze. Trochę zawodziły posiadane samochody, niestety bardzo wysłużone (ponad 15 lat eksploatacji) i chciałoby się je wymienić na nowe, jednak z braku funduszów przez jakiś czas będzie to niestety niemożliwe. Akcje powodziowe prowadzone na szeroką skalę przez naszą jednostkę doprowadziły do powstania wielu strat w posiadanym wyposażeniu. Szacujemy je na ponad 25 000 złotych. Są to generalnie ubrania robocze i obuwie gumowo -filcowe, skażone powodziową wodą i praktycznie nadające się do wyrzucenia. Dochodzą do tego zużyte węże, uszkodzone pompy i urządzenia łączności. O samochodach już mówiłem. Już dziś szukamy środków na rychłe załatwienie najpilniejszych spraw. Pragnę dodać i to, że przez cały czas powodzi nasze samochody przyjechały tysiące kilometrów, natomiast zakup paliwa nie obciążał funduszy gminnych – ten koszt poniosła Państwowa Straż Pożarna w Nowym Sączu.***

-W prowadzonych akcjach brało udział wielu druhów z waszej jednostki . Czy nie brakowało ludzi do coraz częściej organizowanych wyjazdów ?

W.G: ***Muszę powiedzieć, że jestem zbudowany postawą moich młodszych kolegów, którzy dzielnie pracowali na dwie zmiany, mimo, że to czas wakacji. Jednych syrena wywoływała na akcje zaraz rano, innych na nocną zmianę.***
Zresztą dotyczyło to nie tylko naszej jednostki, ale również druhów z Boguszy, Królowej Górnej i Mystkowa.
Była to dla nas twarda życiowa szkoła .

-Na koniec proszę nam powiedzieć jakie wydarzenie z tego okresu zapadło Panu w pamięci najmocniej ?

Osuwisko na drodze "Popielówka" w Kamionce Wielkiej

W.G: ***Wiele takich wydarzeń przynosił każdy dzień. Najbardziej jednak zapamiętałem obraz wynoszonej przez nas z zalanego sparaliżowanej kobiety na ulicy Barskiej w Nowym Sączu, a na terenie naszej gminy – ewakuację Państwa Potoczków i Doboszów z domów zagrożonych zawaleniem w wyniku działań osuwiska na granicy Mystkowa i Kamionki Wielkiej. Tych wydarzeń nie zapomnę do końca życia***.

-Myślę, że będę wyrazicielem opinii naszych Czytelników, zwłaszcza zaś tych, których ten straszny żywioł dotknął -twierdząc, że straż pożarna zdała postawiony przed nią egzamin, chociaż wspominając słowa Wójta Gminy, lepiej byłoby dla nas wszystkich , gdyby tego egzaminu udało się uniknąć. Tego też życzę strażakom i dziękuję za rozmowę.

D O R A D Z T W O R O L N I C Z E

Róże

Róże możemy sadzić aż do pierwszych mrozów. Lepiej robić to jesienią niż wiosną, zwłaszcza na glebach lżejszych. Krzewy łatwiej się przyjmują, wcześniej ukorzeniają, na wiosnę zaczynają rosnąć kwitnąć. Stanowiska trzeba przygotować starannie. Przynajmniej na dwa tygodnie przed sadzeniem trzeba ziemię nawieźć dobrze przegniłym obornikiem (świeży jest szkodliwy) lub kompostem (40 do 80 kg na 10 m^2) i przekopać go no głębokość 20 cm. aby rozłożył się szybciej. Należy też ziemię zasilić nawozami fosforowymi i potasowym. Kupione do sadzenia krzewy powinny mieć przynajmniej 2 lub 3 silne pędy, oraz dobrze rozwinięty, zdrowy system korzeniowy. Jeśli korzenie są przeschnięte, należy je przetrzymać w wodzie kilka lub kilkanaście godzin. Następnie zdrowe korzenie skraca się do długości 20 lub 25 cm, a uszkodzone czy martwe przycina do zdrowego miejsca. Przed jesiennym sadzeniem pędów róż nie przycina się. Krzaczaste, wielokwiatowe sadzi się w odległości 40 do 70 cm, wielokwiatowe co 30 do 40 cm. a pnące co 1,5 do 2 metrów W wyznaczonych miejscach kopiemy dołki o głębokości 30, a średnicy 30 do 40 cm. ,wszystkie korzenie powinny swobodnie się w nich mieścić. Dno dołka przekopujemy na głębokość 20 cm, usypujemy na nim kopczyk z wybranej wcześnie ziemi i na nim rozkładamy równomiernie korzenie. Krzew umieszczamy w dołku tak, aby szyjka korzeniowa , jest to łatwe do rozpoznania miejsce uszlachetniania okulizacji, znalazło się 2 do 3 cm pod poziomem ziemi. Korzenie rozłożone starannie zasypuje się ziemią, a tę udeptuje. Jeśli nie jest wilgotna, należy krzewy obficie podlać. Następnie obsypuje się róże kopczykiem z ziemi do wysokości 20 cm, co ułatwia przyjęcie się krzewu i chroni go przed przemarznięciem w czasie zimy.

Sadzimy drzewa i krzewy owocowe

Druga połowa października i początek listopada to dobry czas na sadzenie drzew i krzewów owocowych. Dostatek wilgoci w glebie i ciepło sprawiają, że rośliny przyjmują się lepiej i szybciej. Mogą one przed nastaniem zimy zregenerować uszkodzone w czasie wykopywania korzenie i wytworzyć nowe. Dzięki temu wiosną mogą wcześniej rozpocząć wegetację. Za jesiennym sadzeniem przemawia również możliwość zakupu odpowiedniego materiału szkółkarskiego, jako że w tym czasie jest największy wybór gatunków upraw i odmian. Drzewka sadzimy w ten sposób, aby miejsce okulizacji (szczepienia) znajdowało się nad ziemią nie mniej niż 8-10 cm. Korzenie w dołku należy rozłożyć równomiernie oraz przysypać je żyzną i dobrze rozdrobnioną ziemią. Do sadów przydomowych zalecane są następujące odmiany drzew i krzewów owocowych:

Jabłoń : James, Grieve, Lired, Delikates, Szampion, Navamac, Freedom, Florian,
Grusza: Lipcówka, Faworytka, Komisówka, Konferencja
Śliwa:Lengroda Ulena, Herman, Cacańska Rana, Węgierka Dąbrowicka, Stanley,
Brzoskwinia: Amsden
Wiśnia: Lutówka, Nefris, North Star
Porzeczka czarna: Ben Lomon, Titania, Ceres, Ojeben
Porzeczka czerwona: Holenderska, Random, Jonkherr
Malina: Malling seedling, Beskid, Polana
Agrest: Biały i czerwony Triumf, Lady Delamere, Heninga
Borówka wysoka: Weymouth, Earliblue, Bluecrop

Krzewy owocowe ;jak borówka, wymagają szczególnej gleby oraz sadzenia. Informacje dotyczące uprawy drzew i krzewów owocowych można uzyskać w MODR z/s w Nawojowej w dziale ogrodnictwa, tel. 445-70-36, 445-70-39

Kolumnę opracowała ***Bogumiła Kmak***
(W oparciu o materiały Instytutu Sadownictwa i Kwiaciarstwa, Sadowniczy Zakład Doświadczalny Brzezna)

⇐

Osuwisko nad Stacją PKP w Kamionce

Most w Kamionce Małej

⇒

GOK proponuje:

- Gminny Konkurs Opowiadania Bajek GOK 29-10-2001
- Zajęcia Ogniska Muzycznego GOK (zapisy u p.Trojana)
- Kurs Tańca Towarzyskiego (zapisy w GOK do 10-10-2001)
- Zajęcia teatrzyku w GOK (po 15-10-2001
- XX-lecie Z.R.”Mszalniczanie” Świetlica w Mszalnicy–13-10-2001

ponadto:

- W dniu 06 października br. na sali gimnastycznej w Królowej Górnej odbędzie się Gminny Turniej Piłki Siatkowej Kobiet o Puchar Przewodniczącego Rady Gminy. Zgłoszenia drużyn przyjmowane będą do 02 października br.
Na listopad zaplanowany jest Gminny Turniej Piłki Siatkowej Mężczyzn o Puchar Skarbnika Gminy.

SPORT

W dniu 30 maja 2001 r odbyły się IX Gminne Igrzyska Młodzieży Szkolnej. Tradycyjnie jak co roku młodzież oraz zawodnicy wspólnie z wychowawcami przybyli na boisko sportowe LKS „Skalnik" w Kamionce Małej pieszo zaliczając konkurencję „Złaz profilaktyczny" zorganizowany przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kamionce Wielkiej. Zawody przeprowadzone zostały kategorii Szkół Podstawowych i Gimnazjów Publicznych. Zawodnicy za zajęcie pierwszego, drugiego i trzeciego miejsca udekorowani zostali medalami. W tegorocznych Igrzyskach udział wzięło 551 zawodników w konkurencjach lekkoatletycznych, natomiast w złazie profilaktycznym uczestniczyło 2033 osób. Łączna punktacja przedstawiała się następująco:

Szkoły Podstawowe:

I miejsce SP Nr 1 w Kamionce Wielkie – 768 pkt,
II miejsce SP Nr 2 w Kamionce Wielkiej – 755 pkt,
III miejsce SP w Mszalnicy – 700 pkt,
IV miejsce SP w Jamnicy – 680 pkt,
V miejsce SP w Mystkowie – 658 pkt,
VI miejsce SP w Boguszy – 583 pkt,
VII miejsce SP w Królowej Polskiej – 477 pkt,
VIII miejsce SP w Królowej Górnej – 443 pkt.

Gimnazja Publiczne:

I miejsce Kamionka Wielka – 204 pkt,
II miejsce Królowa Górna – 137 pkt,
III miejsce Mystków – 83 pkt.

Nasz Gmina w bieżącym roku uczestniczyła po raz szósty w Ogólnopolskim Sportowym Turnieju Miast i Gmin. Igrzyska Młodzieży Szkolnej były główną imprezą Turnieju. Gminnemu Zespołowi Organizacyjnemu przewodniczył mgr inż. Zenon Kruczek Przewodniczący Rady Gminy. Ogółem na terenie gminy w różnych formach aktywności ruchowej uczestniczyło 8411 osób. Na szczeblu wojewódzkim zajęliśmy **drugie miejsce** za Suchą Beskidzką, która była organizatorem w dniu 11 września br. imprezy podsumowującej przebieg Turnieju w województwie małopolskim, w której uczestniczył Wójt Gminy mgr Kazimierz Siedlarz. Zostaliśmy uhonorowani pamiątkowym dyplomem oraz pucharem. W punktacji ogólnokrajowej zajęliśmy dziewiąte miejsce. Wracając do historii naszego udziału w Ogólnopolskim Turnieju Miast i Gmin w poszczególnych latach zajmowaliśmy następujące miejsca:

1996 rok – I miejsce na szczeblu wojewódzkim i krajowym – nagroda wypoczynek dla 60 uczniów w Szczypiornie koło Warszawy.

1997 rok – III miejsce na szczeblu wojewódzkim – bez nagrody.

1998 rok – I miejsce na szczeblu wojewódzkim i krajowym – nagroda dwa zestawy do koszykówki i stół granitowy do tenisa.

1999 rok – I miejsce na szczeblu wojewódzkim i IV na krajowym – nagroda wyposażenie sali gimnastycznej do czterech gier zespołowych.

2000 rok – II miejsce w województwie – nagroda Lajkonik oraz album.

Wszystkim działaczom i sportowcom którzy zaangażowali się w organizację Sportowego Turnieju Miast i Gmin w 2001 roku na terenie gminy należą się słowa podziękowania za bezinteresowność i włożony wkład pracy.

Irena Ruśniak

GMINNE WIEŚCI Kwartalnik Społeczno- Kulturalny Gminy Kamionka Wielka
Redakcja, skład i łamanie: Zespół GOK, tel/fax 90-18) 445-60-29
Wydawca: Gminny Ośrodek Kultury, 33-334 Kamionka Wielka, powiat nowosądecki
Zdjęcia H.Malczak i K. Ogorzałek
Redakcja zastrzega sobie prawo skracania nadesłanych tekstów, korekty i zmiany tytułów.
Nie odpowiadamy za treść ogłoszeń a anonimów nie drukujemy.